

Tescil No : 145
Koruma Tarihi : 22.07.2009
Başvuru No : C2009/016
Coğrafi İşaretin Türü : Menşe
Başvuru Sahibi : Mardin Valiliği
Başvuru Sahibinin Adresi : Hükümet Konağı Yenişehir/MARDİN
Ürünün Adı : Taş
Coğrafi İşaretin Adı : Mardin Taşı
Kullanım Biçimi : Markalama
Coğrafi Sınırları : Mardin il sınırları
Diğer bilgiler ektedir.

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 04.08.2010 tarih ve 27662 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 22.07.2009 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Tescil No : 145
Coğrafi İşaret : Mardin Taşı

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri :

Mardin, tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Yüzyıllardır Mardin ilinde yapılan kiliseler, manastırlar, medreseler, camiler, hanlar ve evler büyük bir ekseriyetle Mardin Taşından yapılmış ve bu eserlerin büyük bir bölümü halen dimdik ayakta durmaktadır. Mardin Taşının dayanıklılığı ile yüzyıllardan beri her türlü bilgiye daha rahat ulaşılmaktadır. Bunu taş işlemecilerine ve Mardin Taşına borçluyuz. Mardin ilinde mezarlar, balkon korkulukları Mardin Taşından yapılmış ve halen yapılmaya devam etmektedir.

Farklı kültürlerin birlikte ve kardeşçe yaşadığı bir İl olan Mardin’de bütün kültürler yapılarında Mardin Taşını kullanmış ve kullanmaya devam etmektedir. Bu Mardin ilinde yaşayan tüm farklı kültürlerin ortak bir simgesi olarak kabul görmektedir.

Taş işlemeciliğinde 7000 yıllık bir tarihi olan Mardin’de Mardin Taşı Medeniyetler Taşı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Mardin taş evlerinin içi ve dışı nakış süslemeleriyle bezelidir. Kapı, pencere çevreleri, sütunlar, kemerler taş işçiliğinin oya gibi ince örnekleriyle bezelidir.

Mardin Taşı alt Eosen – Alt Oligosen yağle resifal kökenli Hoya Formasyonu içinde yatmaktadır. Formasyonun ortalama kalınlığı 50 – 600 metreler arasındadır. Formasyonu meydana getiren litolojiler; tebeşirli kireçtaşları, biyonikrit, dolomitik kireçtaşları, killi kireçtaşları ve fosili kireçtaşlarıdır. Kayaçların renkleri; sarı, pembe, kırmızı, beyaz, kirli beyaz ve gridir. Formasyon sığ deniz – şelf kenarında oluşmuş ve her yerde resifal karakterli ürünler sunmaktadır.

Mardin Taşı 19 X 20 X 30 cm. ebadında ve özel ebatlarda kesilerek yapılarda, sanat eserlerinde ve süs işlemeciliğinde kullanılmaktadır. Mardin Taşının doluluk oranı % 85 – 90’dır.

Yapılan deneylerde Mardin Taşının ısı iletim katsayısı 0.7985, özgül ısı kapasitesi 987.6 J/Kg.C , su emme miktarı % 21,8, aşınma oranı % 064, çekme dayanımı 0,77 N/mm2, basma dayanımı 4.939 N/mm2 olarak elde edilmiştir.

Tescil No : 145
Coğrafi İşaret : Mardin Taşı

Mardin Taşının bol gözenekli olanları genellikle kaba işçilik isteyen sanat eserlerinde kullanılır. İnce işçilik görececek ürünler çıkarıldıktan sonra gölgede işlenir ve istenilen şekil verilerek ışığa çıkarılır.

Mardin Taşı, tebeşirimsi özellik sunması, ince tane yapılı olması, çıkartıldığında rahatlıkla işlenebilmesi özelliklerine sahiptir. Mardin Taşı testere ile kesilebilmekte, matkapla delinebilmekte, sert kesiciler ile yontulabilmektedir. Mardin Taşının sahip olduğu bu özellik yörede yüzyıllardır inşa edilen yapılarda itibar görmesini sağlayan önemli nedenler arasında yer almaktadır.

Mardin Taşı; işlendiğinde yumuşak, işlendikten sonra güneş ve su ile temas ettiğinde sertleşmektedir. Bu Mardin Taşının en belirgin ve en önemli özelliğidir. Mardin Taşı, ocaktan çıkarıldığında işlenmesi kolaydır. Bu taşlar sabırla işlenir, göz nuru, el emeği ve alın teri ile birleşen taş yapılar mimarinin en güzel örneklerindedir.

MARDİN TAŞININ YAPILIŞI

- Taşın damarı bulunarak balyoz, keski veya teknolojik aletlerden yararlanılarak istenilen boyutta çıkarılır.
- Taşlar külünk ile düzeltilir.
- Taşlar tarak ile yontulur.
- Taşların kenarlarının dik olması için gönye ile kontrolü yapılır.
- Beş yüzeyi yontulan taşın bir yüzeyi taraktan geçirilmez. Bu yüzey taşın sırt tarafıdır.
- İşlenecek taşlar taş ustaları tarafından ayrılır ve büyük bir hassasiyet ve çeşitli aletler kullanılarak işlenir.
- Yapıda kullanılırken yontulmamış sırtlar yapı ustaları tarafından sırt sırta getirilir ve araya harç atılır. Taşın bu yüzeylerinin tırtıklı bırakılmasındaki amaç harcın taşa daha iyi yapışması içindir.

Tescil No : 145
Coğrafi İşaret : Mardin Taşı

DENETİM :

Mardin Taşının, belirtilen özelliklere uygun bir şekilde yapıldığını kontrol etmek amacıyla aşağıda belirtilen kurul tarafından denetlenir. Denetim kurulunun görevleri; Mardin taşının istenilen boyutta çıkarılmasını, külünk ile düzeltilmesini, taşların kenarlarının dik olması için gönye ile kontrol yapılmasını, yontulan taşın bir tarafının taraktan geçirilmemesi, taşların gölgede işlenmesinin kontrol ve denetimini yapmaktır. Kurul üyeleri Kamu kurum yöneticisi ve sivil toplum kuruluş temsilcileri olması nedeniyle herhangi bir ücret veya huzur hakkı ödenmez.

Denetim Kurulu Üyeleri :

- Belediye Başkanlığından bir üye
- Sanayi ve Ticaret Müdürlüğünden bir üye,
- Sağlık Müdürlüğünden bir üye
- Ticaret ve Sanayi Odasından bir üye,
- Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinden bir üye.
- Kültür ve Turizm Müdürlüğünden bir üye
- Bayındırlık ve İskan Müdürlüğünden bir üye